

HØRINGSUTTAELSE

Ja til dobbelt statsborgerskap 19.01.15

Interessegruppen Ja til dobbelt statsborgerskap jobber for å belyse fordelene ved å tillate dobbelt statsborgerskap i Norge.

Først vil vi nevne integrering. Norske myndigheter ønsker at det norske statsborgerskapet skal ha en integrerende betydning. Vi kunne ikke vært mer enige. Men det er ikke slik at innvandrere blir bedre integrert i et samfunn ved å løse seg fra sitt opprinnelige statsborgerskap. Dessuten viser tall fra SSB at en stor gruppe fastboende i Norge som oppfyller kravene til å søke om norsk statsborgerskap, kvier seg for å løse seg fra tidligere statsborgerskap på grunn av tap av rettigheter i sitt opprinnelige hjemland, f.eks. arbeids- og oppholdstillatelse.

En alvorlig konsekvens av prinsippet om ett statsborgerskap er dermed at vi har et demokratisk underskudd i Norge, ved at denne store gruppen permanent fastboende ikke har rett til å stemme ved stortingsvalg.

Det er en stadig voksende gruppe nordmenn som også burde tillates dobbelt statsborgerskap: nordmenn som har én utenlandsk forelder, nordmenn bosatt i utlandet, og tidligere nordmenn.

Nordmenn født i Norge som har én utenlandsk forelder tillates ikke dobbelt statsborgerskap i tilfeller der det andre statsborgerskapet bare kan erverves ved søknad (altså at det ikke nedarves automatisk). Denne gruppen nordmenn har begrenset mulighet til bl.a. å arbeide og oppholde seg i den ene forelderens hjemland.

Vi har vært i kontakt med mange migrerte nordmenn og tidligere nordmenn som har stått overfor det vanskelige valget om hvorvidt de skal beholde sitt norske statsborgerskap og som konsekvens gi avkall på rettigheter i sitt nye hjemland, eller om de skal bli statsborgere i landet de er bosatt i, og velge bort sitt norske statsborgerskap.

Ved å kreve at disse nordmennene må si fra seg det norske statsborgerskapet for å erverve et annet, begrenser man deres mulighet til å beholde en sterk tilknytning til Norge. Om konsekvensene er utiltenkte, er det uansett vanskelig å forsone seg med at nordmenn som tar et annet statsborgerskap blir behandlet som innvandrere når de returnerer til Norge.

Vi vil også bemerke at barn av tidligere nordmenn hindres i å etablere tilknytning til Norge.

En kan dermed spørre seg, ivaretar egentlig dagens statsborgerlov Norges interesser både i innland og utland?

I vårt arbeid og gjennom vår utredning finner vi ingen momenter som tilsier at norske interesser er bedre tjent med dagens statsborgerlov. Faktisk er det tvert imot.

Vi er mange som ønsker en bedre integrasjonspolitik. Vi mener at innføring av dobbelt statsborgerskap kan være et viktig virkemiddel få å oppnå dette.

Vår konklusjon er derfor at Norges interesser blir best ivaretatt ved å tillate dobbelt statsborgerskap.

*****

Jeg heter Marta Bivand Erdal og forsker på migrasjon. Jeg jobber sammen med kollega Tove Heggli Sagmo på PRIO (institutt for fredsforskning). Vi bidro med en ekspertuttalelse til NOUen om Tap av statsborgerskap i fjor om mulige konsekvenser av en slik ordning for integrering i det norske samfunnet. Der, og i vår forskning ellers, har vi sett på dobbelt statsborgerskap i norsk kontekst, så vel som internasjonalt, og da særlig med migranternes transnasjonale bånd som et utgangspunkt.

Altså – at mennesker opprettholder kontakter og materielle så vel som emosjonelle bånd over landegrenser selv om de flytter, og uten at dette er i motstrid til deres integrering eller tilknytning på nye steder.

«Sterkere bånd på tvers av landegrenser som følge av migrasjon er en realitet. Dette er ikke nytt, men graden av det er likevel større nå enn tidligere. Hvordan møter man som stat dette, her gjennom statsborgerlovgivningen? Idéen om statsborgerskapet kan være tuftet mer eller mindre på blodsband, fødested, og bosted. I praksis blander de fleste land på en pragmatisk måte ulike prinsipper.

Spørsmålet blir hvordan statsborgerlovgivningen best kan møte dagens norske virkelighet – med inn- og utvandring, og mobilitet som gjør at folk også flytter flere ganger frem og tilbake og mellom ulike land i løpet av et livsløp, med og uten barn.

Et overordnet spørsmål er hva staten ønsker å oppnå med statsborgerskapet? Som det ble påpekt ved evalueringen av dagens statsborgerlov i 2010, er prinsippene og grunnlaget for norsk statsborgerskap relativt tynt utviklet per i dag, samtidig som man i integrerings- og inkluderingspolitikken vektlegger statsborgerskapet, og dermed gir det en tyngde og et innhold, som ikke er spesielt godt definert.

Men dersom man mener at statsborgerskapet skal definere borgerens relasjon til staten, peker både empiri og teori fra ulike kontekster i retning av at det er mer fornuftig å formelt anerkjenne bånd til ulike stater og samfunn – enn å ikke gjøre det. Fra et statlig perspektiv kan dette sees på som en mer proaktiv holdning, der man søker å ta grep for å møte en realitet som uansett finnes.

Flere og flere land i Europa åpner for dobbelt statsborgerskap, nå sist i Danmark.

Det er i hovedsak to grunner til at andre land åpner opp for dobbelt statsborgerskap: Argumentene mot dobbelt statsborgerskap har svekket sin legitimitet/gyldighet og man ser verdien i å tilpasse lovverket til dagens realitet. Det erkjennes også at det er et demokratisk problem at grupper i samfunnet blir ekskludert fra politisk deltagelse/påvirkning»